

Den Haag

Jaarverslag 2021

Gemeenteraad en Griffie gemeente Den Haag

Voorwoord

Terugblik door de griffier: ook 2021 in het teken van Corona

Geachte lezer,

Met genoegen breng ik u het jaarverslag 2021 van de griffie van de gemeenteraad Den Haag. De gemeenteraad vertegenwoordigt de Haagse bevolking, bepaalt in hoofdlijnen het gemeentebestuur en controleert of het college van burgemeester en wethouders het beleid goed uitvoert. De gemeenteraad wordt hierbij ondersteund door de griffie.

In mijn terugblik op 2020 schreef ik dat Corona alles overheerste. Dat was in het afgelopen jaar helaas niet anders. Wel leken we in 2021 haast gewend aan digitaal werken, digitaal vergaderen en allerlei beperkingen die lockdowns, de anderhalve meter afstand en het thuiswerken met zich meebrengen. Zo ook griffie en gemeenteraad. Maar, wat maar niet wende en wat ook onze mensen van de griffie en raadsleden zeer hard viel, was het gemis aan contact met collega's en raadsleden, face-to-face, professioneel en ook de gesprekken bij de koffie-automaat, waarin je naar elkaars wel en wee informeert. En ook bij sommige van ons en de raad ging Corona niet aan onze deur voorbij.

Een belangrijke activiteit van de raad die niet doorging is Raad in de Stad. De raad zou in Loosduinen met bewoners in gesprek gaan over belangrijke thema's in hun wijk. Ook het eerste Kindervragenuur in onze raad moest te elfder ure worden afgeblazen. Deze stond gepland in de week van de kinderrechten in november. Leerlingen van een basisschool konden daarin vragen stellen aan burgemeester, college en raadsleden. Zo zouden ze betrokken raken bij de politiek en een stem krijgen in de raad.

Gelukkig waren er ook lichtpunten. Zo vond in april de eerste editie van de Haagse Taalstrijd plaats. Een team van tien raadsleden en fractievertegenwoordigers deed mee aan het herschrijven van het Ambtelijk Dictee der Nederlandse Taal naar begrijpelijke zinnen. 2021 was ook het jaar van de raads werkgroepen. Zij boekten belangrijke resultaten. De werkgroep Integriteit/gedragscode kwam met een herijkte gedragscode en met het handelingsperspectief burgemeester. De werkgroep Omgevingswet boog zich onder meer over de betrokkenheid en invloed/rol van de raad bij de uitvoering van de Omgevingswet. De raad stelde voor de zomer de leidraad vast voor toepassing regels rond geheimhouding, voorbereid door de duale werkgroep geheimhouding (met

daarin twee wethouders en vier raadsleden). De werkgroep Democratie en Participatie presenteerde begin december haar inspiratienota met dertig aanbevelingen voor college en raad om bewoners tijdiger en effectiever te betrekken bij kaderstelling en besluitvorming in de raad en om de verantwoording van de raad naar de stad te vergroten.

Hoewel de informele momenten dit jaar geen doorgang konden vinden, kwam de raad dit jaar wel twee keer bijeen rond specifieke thema's. De eerste keer in januari over de nieuwe gedragscode aan de hand van een integriteitsdilemma's, de tweede keer kort na het zomerreces. Daar was ook het college van B&W bij aanwezig.

In november besloot de raad tot het houden van een eerste raadsenquête over de totstandkoming van Amare en het Spuikwartier. De enquête zal worden uitgevoerd door de nieuwe raad van na 16 maart 2022.

2021 heeft ook duidelijk gemaakt dat - als het erop aankomt - griffie en raad ook in moeilijke omstandigheden voldoende flexibel en creatief blijken te zijn, om ons werk te blijven doen in het belang van Haagse democratie.

Wilt u meer weten over de gemeenteraad en de griffie? Actuele informatie vindt u op www.denhaag.nl/gemeenteraad. Hier kunt u ook de vergaderingen van de raad en commissies rechtstreeks volgen en achteraf terugzien. Of volg de gemeenteraad op social media: Facebook, Instagram en Twitter. Natuurlijk kunt u de griffie ook mailen of bellen: griffie@denhaag.nl of (070) 353 31 31.

Ik wens u veel leesplezier!

*Lilianne Blankwaard-Rombouts
Griffier*

Inhoudsopgave

Terugblik door de griffier: ook 2021 in het teken van Corona	2	Werkgroep Democratie en Participatie	24
Inhoudsopgave	3	Vorbereidingscommissie Raadsenquête Amare	25
Gemeenteraad	4	Presidium	26
Quotes raadsleden	5	College burgemeester en wethouders	27
De fracties blikken terug	12	Veranderingen in de raad	27
De stad vertelt	20	De raad en commissies in 2021	28
Integriteit/gedragscode:	23	De raad in cijfers	31
Omgevingswet:	23	Communicatie	32
Duale werkgroep geheimhouding:	23	De griffie	33

Gemeenteraad

De gemeente Den Haag wordt bestuurd door de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. De gemeenteraad is het hoogste bestuursorgaan van de gemeente. De raad vertegenwoordigt de bevolking, stelt de hoofdlijnen van het beleid vast en controleert het college. Hagenaars vanaf 18 jaar kiezen om de vier jaar rechtstreeks de leden van de gemeenteraad. In 2018 is de huidige gemeenteraad gekozen. Deze telt 45 leden, in 2021 verdeeld over 14 politieke fracties.

Foto: Beëdiging raadslid Isabel Bos

Foto: gemeenteraad Den Haag

Quotes raadsleden

Richard de Mos

(fractievoorzitter)

'Als fractievoorzitter van onze partij zet ik me dagelijks in om onze stad beter te maken. In 2021 hebben de

leden van de vereniging Groep de Mos ingestemd met mijn voordracht als lijsttrekker van Hart voor Den Haag / Groep de Mos. Mijn doel is om Hart voor Den Haag nog groter te maken dan het nu is.'

Janice Roooram

'Gezien de problemen in de Jeugdzorg is het van belang is dat een onafhankelijke ouderraad, met ervaringsdeskundigen,

hulp en begeleiding biedt aan onder meer ouders en jeugdigen. Daarom ben ik dan ook blij met mijn aangenomen motie om bij de doorontwikkeling van de Regionale Ouderraad Haaglanden te onderzoeken om als onderdeel te implementeren, het bieden van hulp en begeleiding door ervaringsdeskundigen aan onder meer ouders en jeugdigen.'

Nino Davituliani

'Door te stellen dat mensen in hun eigen tempo wel kunnen inburgeren, zendt het college een totaal verkeerd signaal uit.

Taal, taal, taal is bijvoorbeeld cruciaal om mee te kunnen doen in de samenleving en dat moet het uitgangspunt zijn: hoe sneller hoe beter!'

Arjen Dubbelaar

'Ondanks onze petitie met duizenden handtekeningen en de eerdere toezegging van het stadsbestuur dat de speelboot op Kijkduin

terug geplaatst zou worden, werd afgelopen jaar duidelijk dat deze belofte niet zal worden nagekomen. Dit Haags erfgoed zou 'ineens' niet meer veilig zijn?! Dit is een nieuw hoogtepunt in de vertrutting van Nederland.'

Jelle Meinesz

'De coalitie (VVD, D66, GroenLinks, PvdA en het CDA) heeft in oktober 2021 een nieuwe nota parkeer-normen ingevoerd.

Met het schrappen van de auto-parkeer-eis hoeven nu geen nieuwe parkeerplekken gerealiseerd te worden als men in bepaalde wijken twee verdiepingen op een bestaande flat van bijvoorbeeld drie lagen bouwt. Een kind kan uitrekenen wat dat doet met de parkeerdruk die in sommige wijken nu al boven de 100 procent ligt.'

Ralf Sluijs

'De afgelopen raadsperiode heb ik me opgeworpen als 'hoeder' van de kleine ondernemer. De 'wereldberoemde' ijscoman Moes,

de hengelsportwinkel op Duindorp en de kerstbomen- en oliebolleverkopers; geen enkele Haagse middenstander deed tevergeefs een beroep op me. Telefoon opnemen, luisteren en problemen oplossen. Daar ben ik volksvertegenwoordiger voor geworden.'

René Oudshoorn

'Het gaat goed met de zeehond voor onze kust op Scheveningen en dat heeft ook een keerzijde. Vaak gaat het mis wanneer de zeehond

op het strand komt rusten. Afgelopen jaar werd een zeehond door een loslopende

hond aangevallen en doodgebeten. Met ons aangenomen voorstel wordt er een drijvende rustplek voor de zeehond gemaakt en kunnen we blijven genieten van deze prachtige dieren zonder deze te verstoren.'

William de Blok

'Het jaar 2021 was voor mij het jaar van het bouwplan Bellevue. Dat plan van 1200 broodnodige woningen werd door

de gehele raad weggestemd, met uitzondering van Hart voor Den Haag / Groep de Mos. Wij hebben onze verantwoordelijkheid voor het oplossen van de woningnood genomen en dat blijven we doen.'

Frans Hoijnck van Papendrecht

De heer Hoijnck van Papendrecht ziet af van een quote.

Frans de Graaf

(fractievoorzitter)

‘De Haagse VVD is trots dat we met z’n allen ervoor hebben kunnen zorgen dat Den Haag een mooie stad is om

in te wonen en te werken. We hebben de afgelopen periode hard gewerkt om voor alle Hagenaars en Hagenezen ervoor te zorgen dat Den Haag goed blijft en beter wordt. Het is immers voor die hardwerkende Hagenaars en Hagenezen dat wij ons inzetten. We willen een stad die veilig is om in te wonen, daar zet ik me iedere dag voor in.’

Judith Oudshoorn

‘Waar ik afgelopen jaar het meest trots op ben, is het aangenomen Initiatiefvoorstel over de herwaardering van het Joods erfgoed en

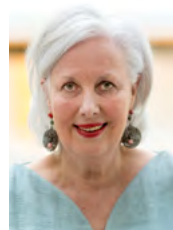
een aanpak van Jodenhaat. 17 Voorstellen waarin Den Haag zijn Joodse geschiedenis beter uitdraagt en waarin antisemitisme stevig wordt aangepakt. Het is belangrijk om te zorgen dat de Holocaust niet wordt vergeten. Tegelijkertijd kleeft het negatief aan de Joodse gemeenschap, alsof zij alleen lijdend voorwerp zijn. Dit terwijl de Joodse inbreng in de stad zo groot was en nog steeds is.’

Jan Pronk

‘Voor mij is het een zeer goed politiek jaar geweest. Ik heb samen met bewoners gezorgd dat de grote bouwontwikkelingen tussen

de drie stations passen in de omgeving. En volgens mij is dat de kern van ons raadswerk. Samen de stad bouwen met Hagenaars en Hagenezen. We zitten immers niet in de raad voor onszelf, maar voor de stad! Ik hoop en geloof dat we hiermee een grote stap hebben gezet in de ontwikkeling van de stad zodat die niet uit z’n voegen barst, en tegelijkertijd de behoefte aan huizen oplost.’

Det Regts

‘Ik ben ongelooflijk trots en blij dat ik met mijn initiatiefvoorstel Haagse Lanen heb kunnen bijdragen aan het vergroenen van de versteende

binnenstad. We zijn er nog niet. Maar met ons voorstel komen we wel een heel eind. We gaan honderden bomen bijplanten! We maken de Binnenstad van Kneuterdijk tot Veerkaden hiermee een plek waar je graag verblijft. Iets doen voor de leefbaarheid van de stad maakt voor mij het waard om raadslid te zijn voor Den Haag.’

Ayse Yilmaz

‘Afgelopen jaar heb ik mijn initiatiefvoorstel Oude Centrum ingediend. Iets wat dicht bij m’n hart ligt omdat het grenst aan de wijk waar

ik ben opgegroeid. Het Oude Centrum is de Parel van de Binnenstad, maar moet wat opgepoetst worden. Gelukkig ziet het stadsbestuur nu in dat we meer aandacht moeten hebben voor de problemen in het Oude Centrum. Daardoor is mijn missie om aandacht geslaagd.’

Chris van der Helm

‘Voor mij is het mooi om te zien dat we afgelopen jaar eindelijk zijn begonnen met het vernieuwen van de straten in Loosduinen.

We hebben afgelopen jaren hard gevochten om geld vrij te maken, zodat kinderen fijn kunnen spelen op straat en ouderen niet struikelen over losliggende stoeptegels. Het lijken kleine dingen, maar hebben grote impact. Ik wil graag de straat in de raad brengen. Dat is dit jaar goed gelukt.’

Remco de Vos

‘Afgelopen jaar hebben we kunnen zien hoe samenwerken kan lonen. In de zomer van 2020 was het een zooi op Scheveningen.

Het was niet fijn op Scheveningen. Maar door hard werk van Scheveningers samen met politie, handhavers en gemeente is het gelukt een actieplan op te zetten waardoor zowel bezoekers, maar nog belangrijker, bewoners weer een fijne zomer kunnen hebben. Dat is toch de reden waarom ik raadslid ben geworden. Problemen oplossen van gewone mensen.’

Dennis Groenewold
(fractievoorzitter)

'Helaas liet de raad een kans liggen door tegen de verplaatsing van een coffeeshop uit de Weimarstraat te stemmen. Als het aan D66 ligt, gaan we de coffeeshops dit jaar wel beter spreiden over de stad!'

Marieke van Doorn
'Waarom maar met 45 raadsleden de stad maken, als het ook met alle inwoners kan? Dat vroegen Grinwis en Van der Werf voordat ze naar de Tweede Kamer vertrokken. Daarom maakten we in 2021 een Inspiratienota Democratie.'

Daniel Scheper

'In 2021 werd duidelijk hoe slecht Den Haag er op financieel gebied voor staat. We werden zelfs door de provincie op de vingers getikt. Het is nu tijd voor echte keuzes!'

Birgül Özmen

'In september samen met wethouder van Asten hard gemaakt voor heropening van de cultuur en evenementensector. Helaas hebben we in de winter weer een lockdown gehad, maar hopelijk geeft 2022 ons meer ruimte voor cultuur en evenementen, zoals Parkpop en de CPC-loop.'

Marije Mostert

'De veerkracht van onze Haagse inwoners en ondernemers is enorm en werd het afgelopen jaar helaas opnieuw op de proef gesteld. We zullen de komende tijd moeten investeren in alle inwoners en in het bijzonder in hen die extra op de proef gesteld zijn. Dit doen we samen met de stad.'

Anno Fekkes

'Ik heb gedurende het afgelopen jaar met trots en voldoening mijn rol als fractievertegenwoordiger en raadslid vervuld. De klachten met betrekking tot participatie van bewoners die zich voor de stad willen inzetten hebben mij verontrust. Een uitdaging voor de komende jaren!'

Mariëlle Vavier
(fractievoorzitter)

'In onze stad wordt de komende jaren veel gebouwd om de wooncrisis aan te pakken. Dat gebeurt vooral rondom de drie grote stations. Die plekken zijn van zichzelf al niet heel plezierig om 's avonds rond te lopen en dat wordt niet beter van afgezette bouwplaatsen met smalle doorgangetjes. Door mijn motie "maak werk van sociale veiligheid" gaat de gemeente dit aanpakken. Zo gaat er beter gekeken worden naar de verlichting, de uitstraling en of er voldoende ruimte is voor fietsers en voetgangers rondom de bouwplaats. Zo maken we de stad veiliger, terwijl we bouwen aan meer woningen.'

Erlijn Wenink

'Vertrouwen is wat mij betreft de crux in het sociaal domein. In bijstandsgerechtigden, in welzijnsprofessionals, bij keukentafelgesprekken in mensen met een zorgvraag; geen wantrouwen, maar vertrouwen. Voor die kentering maak ik me sterk.'

Isabel Bos

'In 2021 diende ik mijn initiatiefvoorstel 'Kindvriendelijke Stad' in. Ik heb dit plan samen met kinderen geschreven.

Het plan bevat allemaal voorstellen die de stad kindvriendelijker zullen maken. Ook zal het ervoor zorgen dat kinderen op een laagdrempeligere manier mee kunnen denken over hoe hun leefomgeving eruit komt te zien. Zij weten immers zelf het beste wat 'kindvriendelijk' is!'

Maarten de Vuyst

'Met een aangenomen motie hebben we het stadsbestuur opgedragen om de bomen aan de Mient nog niet te kappen voor extra

parkeerplaatsen waarvan het nut nog niet bewezen is. Bovendien: deze straat kan op een veilige en groene manier worden heringericht mét behoud van meer bomen. Ik blijf me hier de komende periode voor inzetten. Meer bomen, minder parkeerplaatsen op de Mient is onze inzet.'

Serpil Ates

'Mijn raadsperiode staat in het teken van het bestrijden van ongelijkheid, racisme en discriminatie. Dit bleef niet alleen bij

het leveren van een strijd. Van een verhit debat over afschaffen van Zwarte Piet waarin ik in de raadszaal werd bedreigd in 2019, naar een intocht zonder Zwarte Piet in 2021 is het cadeau dat ik mocht geven aan alle kinderen in onze stad.'

Kavish Partiman

(fractievoorzitter)

'Met trots kijk ik terug op het realiseren van een Haags isolatiefonds. Daaruit kunnen inwoners renteloos geld

lenen om hun huis te isoleren. Isoleren is de belangrijkste stap op weg naar een duurzame toekomst.'

Cees Pluimgraaff

'Ondanks de beperkingen was er toch veel contact met bewoners en ondernemers. Veel loopt door naar de volgende periode. Zoals

Binckhorst, SoZa, ZuidWest en de raadsenquête Amare, waarvoor de voorbereidingen zijn afgerond. Goed dat wij de bouw van een kantoor in Park Sorghvliet, bij het Catshuis, hebben weten te voorkomen.'

Ismet Bingöl

'Het was een moeilijk jaar voor veel ondernemers. Het afgelopen jaar heb ik mijn best gedaan ondernemers uit bijvoorbeeld de

Schilderswijk te helpen waar mogelijk. Zo zal ik blijvend aandacht vragen voor genoeg parkeerplekken.'

Mikal Tseggai

(fractievoorzitter)

'Ik vond het erg bijzonder om in coronatijd raadslid te kunnen zijn, omdat ik heb kunnen bijdragen aan een

manier om de stad zo goed mogelijk door de pandemie te helpen, zoals met het tegengaan van onderwijsachterstanden. Ook ben ik blij dat het college afgelopen jaar eindelijk plannen heeft gepresenteerd voor het slavernijmonument.'

Janneke Holman:

'Ik ben blij met de inhoudelijke resultaten die ik heb kunnen neerzetten, zoals een menswaardige bijstand en het tegengaan van

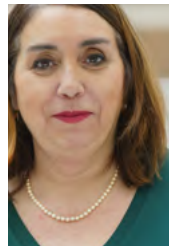
energiearmoede. Maar, ik vind het ook leuk dat ik op TikTok veel jongeren heb weten te betrekken bij lokale politiek, met korte video's over m'n raadswerk.'

Bulent Aydin

'2021 was een lastige periode, vooral voor jongeren en ondernemers. Ik probeerde hierin ook vooruit te kijken en te zorgen dat in de

toekomst weer evenementen mogelijk zijn en Parkpop in het Zuiderpark blijft.'

Fatima Faïd

(fractievoorzitter)

'Alles voor een mooie stad, niet alleen voor projectontwikkelaars.'

Joris Wijsmuller

'Het was een jaar met opnieuw veel onrust en onbedwingbaar veel moties waarmee iedere fractie een eigen puntje wilde scoren. Trots ben

ik op de samenwerking met bewoners en twee collega's van andere fracties waarmee we de kap van 158 bomen op de Mient in ieder geval hebben kunnen uitstellen. Van uitstel komt afstel!'

Peter Bos

'Het hoogtepunt van 2021 was voor mij de renovatie van 300 sociale woningen in de Notenbuurt in Loosduinen. Voor mij

een inspiratie om de komende tijd ook te vechten voor renovatie in Den Haag Zuidwest en de Heesterbuurt. In de Notenbuurt wordt bewezen dat renovatie een betere oplossing is dan sloop.'

Robert Barker

(fractievoorzitter)

'In 2021 werden de oorzaken van de coronacrisis, de klimaatcrisis en de biodiversiteitscrisis onvoldoende

aangepakt. Er moet namelijk anders met de aarde en dieren worden omgegaan. Wel hebben we groene successen bereikt. Ik ben blij dat onze voorstellen zijn aangenomen voor meer groene daken, tegen nieuwe geasfalteerde fietspaden door de natuur en voor strengere regels bij het gebruik van dieren tijdens evenementen.'

Robin Smit

'Onrecht is iets dat ik bevecht. Of dat nu bij mensen of dieren plaatsvindt, daar maak ik geen onderscheid in. 2021 was een

jaar van veel inzet om de sekswerkers te ondersteunen, inzet voor de opvang voor daklozen, en een mooi succes: 80 plannen uit onze Nota Dierenwelzijn zijn overgenomen.'

Sebastian Kruis

(fractievoorzitter)

'Met veel plezier en overtuiging heb ik de afgelopen jaren de Haagse PVV mogen

vertegenwoordigen in de gemeenteraad. Samen met ons team van medewerkers en dappere kandidaten wil ik mij de komende jaren weer inzetten voor onze vrijheid, onze veiligheid en onze cultuur en tradities.'

Karen Gerbrands

Mevrouw Gerbrands ziet af van een quote.

Tahsin Çetinkaya

(fractievoorzitter)

'Mensen zijn bang hun greep op de toekomst te verliezen en deze angst wordt door sommige politieke partijen nog

eens gevoed. Angst ondermijnt echter de weerbaarheid van mensen en maakt hen kwetsbaar. Angst verlamt vermogens van creativiteit en solidariteit, van initiatief nemen en politiek handelen.'

Judith

Klokkenburg-Redeker

(fractievoorzitter)

'Het vertrouwen van burgers in de overheid en de politiek daalde in 2021 naar een

dieptepunt. De ChristenUnie/SGP vindt het de belangrijkste taak om dat vertrouwen te herstellen. Dat begint met het besef dat de overheid er is voor de burger en niet andersom. Daar moeten we elke dag aan blijven werken.'

Lesley Arp

(fractievoorzitter)

'Dankzij de SP mogen er geen boodschappenboetes aan bijstandsgerechtigden meer worden uitgedeeld. Het

beboeten van bijstandsgerechtigden die een gift krijgen is een vorm van doorgeslagen controledrang, die is ontstaan sinds de invoering van de Participatiewet. Wat de SP betreft mag er voor dit soort hardvochtig beleid geen plaats zijn in onze stad.'

Adeel Mahmood

(fractievoorzitter)

'Wat ik de afgelopen jaren te vaak heb ervaren is dat plannen worden doorgedrukt zonder draagvlak. Op

het gebied van echte burgerparticipatie dient nog veel werk verzet te worden. De verbinding tussen de raad en straat werkt nog niet optimaal. Wat mij betreft legt de volgende raad hier extra nadruk op.'

Arnoud van Doorn

(fractievoorzitter)

De heer Van Doorn ziet af van een quote.

De fracties blikken terug

De fracties in de Haagse gemeenteraad blikken terug op het afgelopen jaar. Waar is de fractie het meest trots op? En wat is het meest van belang geweest voor de fractie in het afgelopen jaar?

Met de gemeenteraadsverkiezingen in aantocht kijken we terug op de afgelopen raadsperiode en vooruit naar de toekomst. 'Ik doe wat ik beloof: afspraak is afspraak', was het leidmotief van onze hardwerkende raadsleden. Wij brachten hoop en optimisme terug in de stad waar we wonen met 550.000 mensen van 180 verschillende nationaliteiten. Mensen met een gedeelde toekomst in onze stad. Samen zijn wij Den Haag. Elke dag opnieuw! Hart voor Den Haag is ook oog hebben voor de belangen van haar twee karakteristieke dorpen, Scheveningen en Loosduinen. We zijn een stad om trots op te zijn.

Met een ijzersterke kandidatenlijst, een vuistdik verkiezingsprogramma en een tas vol idealen gaan we de verkiezingen tegemoet. Het behalen van 15 zetels voor Hart voor Den Haag is realistisch. En dat is hard nodig, want het huidige stadsbestuur laat de stad met grote financiële tekorten achter. Hart voor Den Haag begrijpt dat na 16 maart samenwerking nodig is om de stad te besturen. Dat kunnen wij ook. Zet de belangen van Den Haag en haar inwoners centraal en er is snel een samenwerkingsbasis gevormd. Wij willen constructief onze bestuursverantwoordelijkheid nemen. Uiteraard is het daarbij belangrijk dat Hart voor Den Haag de grootste partij wordt. Alleen dan slaan wij de piketpalen voor een nieuw coalitieakkoord.

De VVD is enorm blij dat het er nu echt op lijkt dat de Coronacrisis voor het grootste gedeelte achter ons ligt. De Haagse ondernemers hebben nog veel achterstand in te halen. Daar focussen wij nu onze aandacht op. Den Haag is een enorm fijne stad om in te wonen en in te leven. Maar er zijn echt nog dingen die beter kunnen. We willen dat onze kinderen ook in Den Haag een woning kunnen vinden. We willen dat Den Haag bereikbaarder wordt zodat je niet uren in de file staat. Daar hebben we een sterk stadsbestuur voor nodig die luistert naar Hagenaars en Hagenezen. Dat is de VVD.

Laat iedereen vrij, maar niemand vallen. Met die gedachten hebben we het afgelopen jaar gewerkt aan een kansrijk, leefbaar en veilig Den Haag.

Gelijke kansen beginnen in het onderwijs. Daarom pakken we het lerarentekort en de woningnood onder leraren aan. Met de zomercampus kunnen leerlingen in de zomer blijven leren en zo hun leerachterstanden inhalen. We hebben de vaccinatiekloof tussen het zand en het veen op de kaart gezet en hebben voor meer vaccinatieplekken gezorgd. Zo kan iedereen zich in de buurt laten prikken tegen corona. We hebben aandacht gevraagd voor de grote mentale problemen onder jongeren die zijn ontstaan tijdens de pandemie. En we hebben veel gedaan om de straten van onze mooie stad leefbaar te maken en te houden. We hebben op tientallen plekken in de stad aandacht gevraagd voor verkeersveiligheid en doen er alles aan om rondracende verkeersshuften een halt toe te roepen. Je hebt geen leefbaarheid zonder groen en daarom hebben we de bebouwing van het parkje Sunny Court tegengehouden en willen we groene schoolpleinen na schooltijd openstellen voor de wijk.

Met het actieplan straatintimidatie maken we werk van een veilige stad voor iedereen en het actieplan Scheveningen heeft bijgedragen aan een fijnere zomer voor de inwoners. Daar gaan we ook dit jaar mee door om een zomer met overlast als in 2020 te voorkomen. De raad nam ondermijning ook in 2021 serieus en daarom is D66 ook blij dat de burgemeester gehoor gaf aan de oproep van de raad om het ondermijningsmanifest van burgemeesters te ondertekenen. Helaas liet de raad een kans liggen door tegen de verplaatsing van een coffeeshop uit de Weimarstraat te stemmen. Als het aan D66 ligt, gaan we de coffeeshops dit jaar wel beter spreiden over de stad!

GroenLinks staat voor een eerlijke aanpak van de wooncrisis. In 2021 hebben we ons ingezet voor de komst van meer sociale huurwoningen en voor huurdersrechten. Bouwplannen hebben we verbeterd door vergroening, verduurzaming en betere participatie toe te voegen. Ook voor de huisvesting van dak- en thuislozen hebben we ons hard gemaakt en gezorgd dat er permanente winteropvang is gekomen. GroenLinks is steeds opgekomen voor mensen die door pech of ziekte in kwetsbare situaties zitten. We zijn er trots op dat de schulden van de Haagse slachtoffers van de toeslagenaffaire zijn kwijtgescholden. We hebben ervoor gezorgd dat er bij de sociale dienst beter rekening wordt gehouden met mensen met een psychische kwetsbaarheid. Daarnaast is er dankzij GroenLinks nu een eerlijkere studiekostentegemoetkoming voor jongeren met een beperking.

Dankzij GroenLinks is Den Haag groener en leefbaarder geworden. In het najaar van 2021 zijn meer dan duizend bomen gratis beschikbaar gesteld aan Hagenaars, dankzij het voorstel “Een boom voor iedere Hagenaar”. Een ander voorstel, “laat het leefbaar, verminder verkamering” is verwerkt in de huisvestingsverordening. Daardoor kan de gemeente overbewoning tegengaan. Eind 2021 heeft de raad het GroenLinks voorstel voor de ‘Academie Wind op Zee’ aangenomen. Dit levert extra groenen banen op voor de stad.

GroenLinks zet zich altijd in voor schone lucht, bijvoorbeeld door minder uitstoot door houtstook. Ook maken we ons hard om Den Haag op te nemen in het internationaal sporennetwerk. We hebben de kap van bomen op de Mient en bebouwing van het groen bij het Catshuis met succes tegengehouden.

Ondanks dat we in 2020 dachten dat 2021 het jaar zou worden dat we corona uit konden zwaaien, bleef de pandemie een last voor de stad. Kinderen moesten weer aan het thuisonderwijs, of hele dagen school missen; ondernemers staken zich noodgedwongen in de schulden en veel mensen werden ziek. We probeerden achterstanden die kinderen op hebben gelopen, in te halen. Zo lanceerden we een plan om meer leraren naar Den Haag te trekken, vooral naar de wijken waar het grootste tekort aan leraren is. Ook vroegen we het stadsbestuur huiswerkbegeleiding in bibliotheken beter te faciliteren, zoals in Haagse Hout. Mensen die in de bijstand kwamen, of al zitten, wilden we de zekerheid geven van dat kleine inkomen dat ze hebben. Dus, we verzetten ons tegen de regeltjesdrang en het verlagen van die bijstand als mensen bijvoorbeeld gaan samenwonen.

We keken ook vooruit met de hoop op een toekomst, waarin evenementen in alle vormen weer mogelijk zijn. Organisatoren gaven aan in de knel te komen door gebrek aan geld. Wij stelden dit aan de kaak. Ook maakten we ons hard voor een Parkpop in het Zuiderpark en niet op het Malieveld, zoals voorgenomen. We sloten het jaar af met voorbereidingen voor de verkiezingen van maart 2022. We maakten volop plannen voor een eerlijke stad met voldoende betaalbare woningen, leraren voor de klas en schone wijken. We schreven een prachtig verkiezingsprogramma in acht talen en trokken met een diverse groep van vijftig kandidaat-raadsleden de stad in met een foodtruck. We hopen dat we onze plannen voor een eerlijke stad waarin je fijn kunt wonen volgend jaar uit mogen voeren.

Terugkijkend op 2021 moeten we onder andere denken aan de vele vrijwilligersorganisaties in onze stad. De invoering van een nieuw subsidiestelsel dreigde het voortbestaan van deze maatschappelijke organisaties op het spel te zetten. Het gevolg zou zijn geweest dat vele vrijwilligers en mantelzorgers hun geweldige werk voor de Haagse samenleving niet meer zouden uitvoeren. We zijn er trots op dat we als CDA-fractie een ommekeer hebben kunnen bewerkstelligen. Dankzij verschillende vragen, debatten en moties van Astrid Frey en Kavish Partiman hebben we voor elkaar gekregen dat 2022 nog een overgangsjaar is voor deze maatschappelijke organisaties en hun vrijwilligers. Ook is beloofd dat geen enkele vrijwilligersorganisatie buiten de boot zal vallen. Bovendien komt er een externe evaluatie van het hele nieuwe subsidiebeleid voor maatschappelijke organisaties. Dit is heel goed en belangrijk. Maatschappelijke organisaties en hun vrijwilligers zijn namelijk onvervangbaar. Zij vormen het bindmiddel in onze Haagse samenleving.

**Haagse
Stads
Partij**

2021 was voor de Haagse Stadspartij het jaar van vernieuwing, verkleuring en verjonging. Vele nieuwe leuke jonge mensen hebben zich het afgelopen jaar bij de partij aangesloten en het resultaat was zowel in de raad als in de stad te zien. Zo hebben onze meiden een actie gestart tegen menstruatiermoede en wel 171 tassen met maandverband uitgedeeld en samen met de partij een meldpunt geopend. We hebben onze bijdragen kunnen leveren bij het Woonverzet in Den Haag - de grote woondemonstratie in november - en jullie weten het: Kraken gaat altijd door! Naar aanleiding van de strakke lobby van BLM Den Haag heeft de Haagse Stadspartij ervoor kunnen zorgen dat er onafhankelijke cliëntondersteuners worden ingezet om ouders/verzorgers bij te staan als er sprake is van onder advisering van hun kind bij het schooladvies. Ook blijven wij ons keihard inzetten tegen klimaatverandering en voor meer groen op straat. Zo waren wij aanwezig bij de klimaatdemonstraties en vechten we in de raad voor het behoud van de bomen aan de Mient. We zijn trots op onze samenwerking met Haagse activisten!

**Partij voor
de Dieren**

Gemeenteraadsfractie Den Haag

Ook 2021 stond in het teken van ziektes die van dieren op mensen overspringen: zoönoses. Naast covid-19 is vogelgriep een groeiend probleem. Tel daarbij op de zorgwekkende berichten over klimaatverandering, de teloorgang van biodiversiteit en de stikstofcrisis en het is duidelijk: op korte termijn is radicale verandering nodig. Pas als we durven te denken vanuit het meest kwetsbare – dieren, natuur en milieu – zullen we in staat zijn om de noodzakelijke veranderingen door te voeren die het mogelijk maken om te blijven leven op deze prachtige planeet.

Een betere wereld kan gelukkig dichtbij huis beginnen, in Den Haag. Als Partij voor de Dieren kijken we terug op een jaar met stappen vooruit voor kwetsbare groepen en voor een groenere samenleving, zoals de permanente winteropvang voor daklozen, de aanpak van dierenverwaarlozing, en betere gemeentelijke hulp bij het verduurzamen van evenementen en festivals. Alle kleine bee(s)tjes helpen op weg naar een diervriendelijk, duurzaam en groen Den Haag.

Het ijspaleis is al jaren een bastion van zelfzucht en eigenbelang, waar alleen naar de Hagenaars wordt gekeken als er eens in de vier jaar gestemd moet worden. Op verkiezingstijd na luiden massa-immigratie, het cancelen van onze cultuur en duurzaamheidsgebral de klok.

Politieke partijen adresseren niet de problemen en zorgen waar Hagenaars zich druk om maken. Het zijn partijen die praten met meel in de mond en vaak worden gegijzeld door belangen van donateurs of door politieke correctheid. De Haagse PVV niet. Wij ontvangen geen partijsubsidie en geen donaties. Om principiële redenen. Daarmee zijn wij onafhankelijk en soeverein. En dat is de kracht van de PVV. Het onversneden en unieke PVV-geluid. Hard als het moet, zacht als het kan.

De PVV staat er geweldig voor. We hopen dat veel Hagenaars en Hagenezen ons op 16 maart opnieuw het vertrouwen zullen geven om te knokken voor het Haagse belang zoals we dat de afgelopen jaren hebben gedaan.

Het jaar 2021 is een doorn in het oog van kwetsbare wijken. De wegafsluitingen op de Hoefkade en Parallelweg hebben voor veel ellende gezorgd. De Vaillantlaan is een fileweg geworden. Veel meer drukte op de weg, wat voor veel verkeersonveiligheid zorgt. Dit zorgt tevens voor veel geluids- en luchtverlast. Dit maakt het niet prettiger wonen in de al afgebrokkelde wijken van Den Haag. Het college probeert het gebruik van de auto te reduceren door autorijders te pesten. Een geniale (!) aanpak.

In het jaar 2020 waren we gewend aan de abominabele integriteitskwesties. We kregen het gevoel dat we een abonnement hadden op blunders van het college. Ook in 2021 ging de blundercultuur van het college verder. Met een vernietigend rapport over de Energieacademie moest wethouder van Alphen opstappen. Dit was voor ons de laatste druppel. Dit college heeft van ons een nieuwe naam gekregen: het ramp-college. Hopen dat 2022 veel beters gaat brengen.

Als partij zijn we trots dat we hebben mogen bijdragen aan oplossingen voor arbeidsmigranten. We hebben een initiatiefvoorstel ingediend om uitbuiting van arbeidsmigranten aan te pakken. Op dit moment leven de arbeidsmigranten onder erbarmelijke situaties en worden zij uitgebuit door malafide uitzendbureaus. Dit kan natuurlijk niet zo verder. Daarnaast hebben we ervoor gezorgd dat er intensieve (sociale) media-aandacht komt voor straatintimidatie. Dit probleem wordt jaarlijks ervaren door duizenden Hagenaars. Mede door de intensieve media aandacht willen we dit een halt toe roepen.

Het afgelopen jaar waren de gevolgen van de coronapandemie nog steeds zichtbaar in de stad. We hebben ons als fractie ingezet voor mensen die extra hard geraakt werden door deze crisis, zoals dak- en thuislozen, zelfstandigen en mensen met een kleine beurs. Samen met andere partijen realiseerden we een permanente winteropvang, zodat niemand in de koude wintermaanden op straat hoeft te slapen.

Naast aandacht voor (de gevolgen van) de coronacrisis hebben we ons ook ingezet op andere thema's. Zo werd ons initiatiefvoorstel om jodenhaat harder aan te pakken en Joods erfgoed beter te beschermen aangenomen, hebben we ons ingezet voor voldoende betaalbare woonruimte voor gezinnen en starters en vroegen we aandacht voor een dienstbare overheid.

Ook in 2022 gaan wij door met recht doen aan de stad en haar inwoners: een groene, duurzame en leefbare stad waar we in vrede samenleven, waar voldoende betaalbare woningen zijn, waar we omzien naar elkaar en de overheid er is voor de mensen die dat het hardst nodig hebben.

2021 stond voor de SP grotendeels in het teken van meer betaalbare woningen en meer invloed voor huurders. Het is steeds moeilijker om een fatsoenlijke woning te vinden in Den Haag: huurders lijden onder slecht onderhoud en schimmel en staan met hun rug tegen de muur. In het afgelopen jaar heeft de SP een zwartboek opgesteld met klachten van Vestia-huurders over de renovatie van de woningen in Moerwijk. Deze klachten variëren van vocht, schimmel en onveilige woonsituaties tot het niet serieus genomen worden door Vestia. Of er nu plannen liggen voor sloop, renovatie of nieuwbouw: bewoners moeten gehoord worden. De SP gaat van deur tot deur om de stem van bewoners naar de gemeenteraad te brengen. Wij blijven met huurders strijden voor meer inspraak over de toekomst van hun woningen. De SP dwong daarnaast in de raad af dat er 180 extra sociale huurwoningen komen bij Laan van NOI.

Het jaar 2021 stond deels in het teken van de afsluiting van de huidige raadsperiode. Met veel trots kijken wij terug naar de afgelopen 4 jaar. Veel van de beloften die wij in 2018 hadden uitgesproken hebben wij uiteindelijk kunnen waarmaken.

Wij hebben ons het afgelopen jaar met extra aandacht ingezet op hulpvragen van burgers en ondernemers. Onder andere op het dossier van de toeslagenaffaire zijn meerdere voorstellen van NIDA aangenomen, zoals een bemiddelingsaanbod voor urgentieaanvragen en de wijze waarop de uitvoering plaatsvindt op gemeentelijk niveau.

Zoals eerder ook aangekondigd doet NIDA als partij niet meer mee met de komende gemeenteraadsverkiezingen. Het waren 4 bewogen jaren waarin wij naast onze inzet en succes op tal van dossiers ook veel hebben geleerd. De ervaringen hopen wij mee te geven richting de volgende raad.

Fractie Partij van de Eenheid ziet af van een terugblik op 2021.

De stad vertelt

De gemeenteraad is er voor de stad. Maar af en toe komt de stad ook naar de gemeenteraad toe. Twee mensen, die in Den Haag wonen en werken en die in 2021 te maken kregen met de Haagse gemeenteraad, blikken daarop terug.

‘BINK36 is hip en zorgt voor veel werkgelegenheid’

Interview met inspreker Edward de Kroes

Edward de Kroes

Edward de Kroes (40), eigenaar van BINK36, sprak zich in commissies en raad uit tegen de geplande verplaatsing van de raamprostitutie naar een locatie naast die van hem. Hij bracht diverse bezwaren in tegen het plan, alsook het voornemen van de gemeente om de grond waarop zijn pand staat, te onteigenen. De gemeenteraad besloot, mede als gevolg van zijn bezwaren, niet in te stemmen met de verplaatsing.

De Kroes is sinds 2015 eigenaar van BINK36. Toen hij het kocht was het pand, 40.000 vierkante meter groot, maar voor twintig procent gevuld met ondernemers. ‘Iedereen verklaarde mij voor gek. Het gebouw was zo goed als leeg toen en de Binckhorst had een slecht imago. Met name voor ondernemers,’ herinnert hij zich. Zelf had hij er wel vertrouwen in. ‘We gingen aan de slag om BINK36 aantrekkelijk te maken voor ondernemers, vooral start-ups en skills-up, kleine, beginnende en jonge bedrijven in de creatieve sector. We trokken regelmatig

op met de gemeente die de Binckhorst wil transformeren in een nieuw hip en creatief centrum van Den Haag.’ De eigenaar van het pand is trots op het resultaat. ‘BINK36 is helemaal vol. Het huisvest nu 336 bedrijven. We hebben van alles wat, software-bedrijven, fotografen, architecten en fysiotherapeuten. In totaal werken hier zo’n drieduizend mensen. Kortom: BINK36 is hip en zorgt voor veel werkgelegenheid.’

Terugblikkend is De Kroes blij dat de gemeenteraad openstond voor zijn bezwaren tegen de komst van de raamprostitutie vlakbij zijn pand. ‘De raad kon zich vooral vinden in mijn argument dat het gebruik van de nieuwe locatie tijdelijk is, daar de eigenaar ervan, NS, die kan opeisen. Ik gaf ook aan dat onteigening van de grond waarop BINK36 staat, zoals de gemeente tevens van plan was, ertoe zal leiden dat we een onzekere toekomst tegemoet gaan en minder aantrekkelijk worden voor ondernemers.’

De verplaatsing van de raamprostitutie gaat niet door. Voor de eigenaar van BINK36 staat dan ook als een paal boven water, dat het zin heeft om als Haagse burger en ondernemer je woordje te doen in en met de raad. ‘Ik kon raadsleden goed meenemen in de het hoe en waarom van mijn argumenten. Ik merkte dat zij er serieus naar keken en ze mee lieten wegen in hun besluitvorming.’

‘Het vertrouwen in de overheid is in Zuidwest extreem laag, lager dan in de rest van de stad en landelijke gemiddelde.’

Interview inspreker Plan Zuidwest

Charlie Ortega

Charlie Ortega (55), directeur van Stichting Leergeld en voorheen lange tijd werkzaam bij PEP, is een bekend gezicht in de raadzaal, als inspreker.

Eind 2021 sprak zij de commissie Samenleving toe over de Visie Programma Leef-

baarheid en Veiligheid, als voorzitter van de alliantie sociale samenhang en participatie. Dit is een van de zes allianties met daarin een brede vertegenwoordiging van mensen, die kunnen bijdragen aan de verbetering en aan de ambities voor Zuidwest. Deze staan in de Regio Deal Zuidwest en ‘Samen

voor de Stad.’ Het doel is dat meer mensen actief en economisch zelfstandig worden en blijven en de leefbaarheid en veiligheid in de wijken Bouwlust, Vrederust, Morgenstond en Moerwijk wordt vergroot. De wijkontwikkelingen moeten in goede samenwerking met bewoners tot stand komen.

‘Het vertrouwen in de overheid is in Zuidwest extreem laag, lager dan in de rest van de stad en het landelijk gemiddelde’, hield Ortega de commissie voor. Om dat vertrouwen te vergroten is het in haar ogen van het grootste belang dat mensen in Zuidwest betrokken blijven bij de ontwikkeling van hun wijk. ‘Dat staat in onze alliantie voorop, dat bewoners, scholen, gezondheidsinstanties, welzijnswerkers, kerken, moskeeën, bij elke stap in het programma betrokken zijn, bij gesprekken erover. Alsook, dat signalen en bijdragen van hun kant worden meegenomen in verdere ontwikkelingen. En dat ook gekeken wordt naar de samenhang tussen de plannen op de verschillende terreinen.’

Ortega heeft goede ervaring met haar contacten met de raad en met het inspreken. ‘Door in te spreken kun je de commissie aansporen om vragen te stellen aan de wethouder over je inbreng, of zelfs om te proberen om het beleid bij te stellen.’

Raadswerkgroep Integriteit/gedragscode:

Op initiatief van het Presidium naar aanleiding van de raadsconferentie. De werkgroep boog zich over het herijken van de gedragscode (begin 2021 ingevoerd). Na bespreking in de commissie Bestuur is de Gedragscode in de raad unaniem aangenomen. Uitvloeisel van de gedragscode is het zogenaamde handelingsperspectief burgemeester wat medio 2021 is ingevoerd. De raad heeft ook besloten een commissie nevenfuncties in te stellen.

Samenstelling: Chris van der Helm (VVD)/voorzitter, Lesley Arp (SP), Fonda Sahla (D66), Peter Bos (Haagse Stadspartij).

Raadswerkgroep Omgevingswet:

De raadswerkgroep Omgevingswet is ingesteld op initiatief van een aantal leden van de commissie Ruimte. De werkgroep boog zich over betrokkenheid en invloed/rol van de raad bij de invoering van de Omgevingswet. Doel was te komen tot een inspiratienota voor de raad over het bindend advies en de participatie bij projecten in de stad. Toen bleek dat de invoering van de Omgevingswet werd uitgesteld is de werkgroep opgevolgd door een duale werkgroep met raad en college die over het bindend advies en participatie raadsvoorstellen zal opstellen.

Samenstelling: Daniel Scheper (D66)/voorzitter, Marielle Vavier (GroenLinks), Robert Barker (Partij voor de Dieren), Ayse Ylmaz (VVD), Tim de Boer (Haagse Stadspartij).

Duale werkgroep geheimhouding:

Naar aanleiding van besprekingen in de commissie Bestuur, is de duale werkgroep Geheimhouding ingesteld. De werkgroep heeft in gezamenlijkheid de Leidraad geheimhouding opgeleverd. De Leidraad heeft tot doel voor alle partijen (raad en college) een duidelijke richtlijn te geven bij kwesties rond (de bekrachtiging) geheimhouding op informatievoorziening aan de raad. Een belangrijk aspect is geweest dat de verstrekking van geheime informatie in de toekomst digitaal zal plaatsvinden. De Leidraad is medio 2021 door de raad vastgesteld.

Samenstelling: namens de raad: Ralf Sluijs (Hart voor Den Haag/Groep de Mos), Remco de Vos (VVD), Marije Mostert (D66), Robert Barker (Partij voor de Dieren); namens het college: Saskia Bruines, Kavita Parbhudayal.

Werkgroep Democratie en Participatie

Naar aanleiding van de oproep van de fracties ChristenUnie-SGP en D66 bij de Algemene Politieke Beschouwingen in 2020 is de werkgroep Democratie en Participatie ingesteld.

De opdracht die de werkgroep zich heeft gegeven, luidt als volgt:

Onderzoeken hoe bewoners tijdiger en effectiever betrokken kunnen worden bij kaderstelling en besluitvorming in de raad en hoe de verantwoording van de raad naar de stad te vergroten.

De werkgroep stelt vast dat de Haagse gemeenteraad op meerdere fronten ruimte ziet voor verbetering in de lokale democratie en hoe participatie van inwoners te organiseren.

Zij constateert:

- dat er stadsdelen zijn waar de opkomst tijdens de verkiezingen veel lager is dan elders.
- dat regelmatig dezelfde mensen komen inspreken en dat democratische instrumenten stof liggen te vangen op de plank.
- dat voor inwoners vaak onduidelijk is wat zij van participatietrajecten mogen verwachten.
- dat tussen college en raad ook veel onduidelijkheid leeft over de in te zetten vorm van participatie.
- dat Initiatieven van onderop te vaak tegen een muur van bureaucratie aan lopen
- en dat bewonersorganisaties niet altijd voldoende uitgerust zijn om goed invulling te geven aan de door de gemeente verwachte rol.

Op 1 juni 2021 ontving de raad een update (RIS308983) van de werkzaamheden in de werkbespreking over Haags Samenspel.

Op 2 december 2021 presenteerde de werkgroep haar Inspiratienota Democratie en Participatie in de commissie Samenleving, met aanbevelingen voor college en raad. De nota dient als inspiratie voor het werk van het college, maar ook voor de raad zelf. Het college is bezig met beleidskaders voor democratisering en vernieuwen van de participatieverordening.

Samenstelling: Marieke van Doorn (D66) voorzitter, Tahsin Çetinkaya (Islam Democraten), Robin Smit (Partij voor de Dieren), Astrid Frey (CDA), Judith Klokkenburg (ChristenUnie/SGP), Janice Roopram (Hart voor Den Haag/Groep de Mos), Andrea Bartman (PvdA).

Foto: Overhandiging van inspiratienota Democratie en Participatie door werkgroep aan voorzitter commissie, Joris Wijsmuller.

Vorbereidingscommissie Raadsenquête Amare

Met ingang van 20 mei 2021 heeft de voorbereidingscommissie raadsenquête Amare werkzaamheden verricht in het kader van een vooronderzoek naar een mogelijk raadsonderzoek over de totstandkoming van Amare en het Spuikwartier. De commissie bestaat uit de leden: Marielle Vavier (Groen-Links) voorzitter, Arjen Dubbelaar (Hart voor Den Haag/Groep de Mos) (plv voorzitter), Lesley Arp (SP), Peter Bos (Haagse Stadspartij), Frans De Graaf (VVD), Cees Pluimgraaff (CDA) en Daniël Scheper(D66). De commissie is ondersteund door de plv griffier Jaap van Oeveren en raadsvoorlichter Annemieke van Veen. Op 4 november heeft de raad besloten tot het houden van een raadsenquête op basis van het voorstel van de voorbereidingscommissie. De enquête zal worden uitgevoerd door de nieuwe raad van na 16 maart 2022.

Foto: Amare

Presidium

Het presidium is het dagelijks bestuur van de raad en heeft tot taak de agenda van de raadsvergadering voor te bereiden. Het houdt zich ook bezig met zaken van organisatorische en facilitaire aard die de gehele raad aangaan. Het geeft vanuit de raad sturing aan de griffie, de ambtelijke ondersteuning van de gemeenteraad.

Het presidium bestaat uit zeven leden, allen leden van de raad. De griffier is de secretaris van het presidium. De burgemeester heeft een doorlopende uitnodiging voor de bijeenkomsten van het presidium.

Chris van der Helm,
voorzitter (VVD)

Ralf Sluijs
(Hart voor Den Haag/Groep de Mos)

Dennis Groenewold
(D66)

Janneke Holman
(PvdA)

Peter Bos
(Haagse Stadspartij)

Robert Barker
(Partij voor de Dieren)

Adeel Mahmood
(vanaf maart 2021)
(NIDA)

College burgemeester en wethouders

Jan van Zanen

Burgemeester en voorzitter van de gemeenteraad.

Anne Mulder

Wethouder Financiën, Stadsontwikkeling, stadsdeel Scheveningen.

Kavita Parbhudayal

Wethouder Zorg, Jeugd en Volksgezondheid, stadsdeelwethouder Leidschenveen-Ypenburg en 1^e locoburgemeester.

Saskia Bruines

Wethouder Economie, Internationaal, Dienstverlening, stadsdeelwethouder Haagse Hout en 2^e locoburgemeester.

Robert van Asten

Wethouder Mobiliteit en Cultuur, stadsdeelwethouder Segbroek.

Liesbeth van Tongeren

Wethouder Duurzaamheid, Milieu, Energietransitie, stadsdeelwethouder Laak en 3^e locoburgemeester.

Arjen Kapteijns

Arjen Kapteijns verving eind september Bert van Alphen als wethouder Sociale zaken en Werk, stadsdeelwethouder Centrum.

Hilbert Bredemeijer

Wethouder Onderwijs, Sport, Buitenruimte, stadsdeelwethouder Loosduinen en 4^e locoburgemeester.

Martijn Balster

Wethouder Wonen, Wijken en Welzijn, stadsdeelwethouder Escamp en 5^e locoburgemeester.

Veranderingen in de raad

Marije Mostert

(D66, na vertrek van Hanneke v.d. Werf naar de Tweede Kamer, 15 april)

Judith Klokkenburg-Redeker

(ChristenUnie-SGP, na vertrek van Pieter Grinwis naar de Tweede Kamer, 15 april).

Isabel Bos

(GroenLinks, in verband met installatie Arjen Kapteijns tot wethouder, 7 oktober)

Anno Fekkes

(D66, na vertrek van Fonda Sahla naar de Tweede Kamer, 4 november).

Fractievoorzitters:

Fatima Faïd voor Joris Wijsmuller (HSP, 30 maart).

Dennis Groenewold voor Hanneke van der Werf (D66, 30 maart).

Marielle Vavier voor Arjen Kapteijns (GroenLinks, 28 september).

Judith Klokkenburg - Redeker voor Pieter Grinwis (ChristenUnie-SGP, 30 maart)

De raad en commissies in 2021

De Haagse raad telt vijf raadscommissies: Bestuur, Leefomgeving, Ruimte, Samenleving en de Rekeningencommissie. In een raadscommissie vertegenwoordigen raadsleden hun fractie bij de behandeling van specifieke onderwerpen. Wat speelde er bij deze commissies in het afgelopen jaar? Hoe vaak hebben ze vergaderd? En hoeveel inwoners hebben in de commissies ingesproken?

Commissie Bestuur

Voorzitter: Nino Davituliani

De commissie Bestuur vergaderde 31 keer in 2021 waarvan 8 werkbeprekingen.

Er waren 15 tweeminutendebatten en 12 rondvragen. Ook zijn er 6 initiatiefvoorstellen besproken. 42 bewoners, waaronder vertegenwoordigers van organisaties, maakten gebruik van het insprekrecht.

De onderwerpen die in de vergaderingen van de commissie aan bod kwamen waren onder meer demonstraties, Stichting Energie Academie, coffeeshops, ADO Den Haag, veiligheid, cameratoezicht, integriteit, het binnenstadsplan en de jaarwisseling. Er is regelmatig vergaderd over de stand van zaken aanpak corona.

De commissie Bestuur hield 8 werkbeprekingen, onder meer over demonstraties, Stichting Energie Academie, het binnenstadsplan en het personeelsbeleid.

Corona Demonstraties
Stichting Energie Academie
Veiligheid Coffeeshops
Integriteit Cameratoezicht
Binnenstadsplan
Personeelsbeleid

Commissie Ruimte

Voorzitter: Janice Rooram

In 2021 is de commissie Ruimte 52 keer bijeengewees voor vergaderingen. Daarvan waren er 10 werkbeprekingen en 1 werkbezoek. De werkbeprekingen gingen onder andere over Vestia, de Welstands- en Monumentencommissie en de bevolkingsprognose. Het werkbezoek werd afgelegd aan de Laakhavens in het kader van de gebiedsontwikkeling aldaar.

Bewoners en belanghebbenden hebben 102 keer gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in te spreken of als reclamant een zienswijze toe te lichten. Vooral de structuurvisie CID en de Nota van Uitgangspunten Dreven-Gaarden-Zichten trokken veel insprekers.

Vaak terugkerende agendapunten in de commissie waren de hoogbouwplannen in het CID en de plannen voor Den Haag Zuidwest. Andere onderwerpen die meerdere malen terugkwamen ter bespreking waren AMARE, de Binckhorst, de Kust Gezond en de Omgevingswet.

Hoogbouw CID
Den Haag Zuidwest
AMARE Binckhorst
Kust Gezond
Omgevingswet

Commissie Samenleving

Voorzitter: Joris Wijsmuller

De commissie Samenleving vergaderde 31 keer, hield vijf werkbeprekingen en legde één werkbezoek af in 2021. In totaal maakten 58 mensen gebruik van de mogelijkheid om in te spreken. Zij spraken o.a. in op onderwerpen financiële situatie De Mussen, Initiatiefvoorstel Waardeer Joods erfgoed, Weer antisemitisme en aanpak van de Jodenhaat in Den Haag, Speeltuin Tasmania en Stichting Energie Academie.

Thema's die regelmatig terugkwamen in het debat waren financiële situatie De Mussen, Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2021-2024, Winteropvang en ADO Den Haag. De commissie organiseerde in 2021 werkbeprekingen over het Haags Samenspel, Jeugdzorg, Winteropvang en Bibliotheek.

Bij het werkbezoek over de Instapeconomie kregen de commissieleden een toelichting op werkwijze en ontwikkelingen rondom dit onderwerp en was er ruimte om vragen te stellen over de praktijk aan de mensen uit het werkveld.

De Mussen
Stichting Energie Academie
Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2021-2024
Winteropvang
Jeugdzorg ADO Den Haag
Haags Samenspel
Bibliotheek

Commissie Leefomgeving

Voorzitter: **Fatima Faïd**

In 2021 kwam de commissie Leefomgeving 43 keer bij elkaar (fysiek en digitaal). Daarvan waren er 5 werkbijeenkomsten en 2 werkbezoeken. De werkbijeenkomsten gingen over de vervoerplannen van de HTM, de Omgevingswet, mobiliteit in Transvaal-Schilderswijk, bomenkap in verband met de Leiding door het Midden en over geluidhinder door verkeer. Er hebben 142 mensen gebruik gemaakt van het inspraakrecht.

De energietransitie was samen met (deel)mobiliteit een van de grootste onderwerpen in de commissie.

Onderwerpen die verder regelmatig in de reguliere commissievergaderingen terugkwamen, waren verkeers- en fietsveiligheid, afval en straatreiniging, vervoersarmoede, de Leiding door het Midden en de WarmtelinQ, OV en de MRDH, parkeren, de bestrijding van de Aziatische Duizendknoop, energiearmoede en begraafplaatsen.

Ook heeft de commissie over negen initiatiefvoorstellen van verschillende fracties gesproken.

- Nota Dierenwelzijn, 113 plannen voor dieren in de stad
- Actieve afvalvoorlichting, wijs mensen naar de prullenbak!
- Heet onder de voeten
- Ruimte in Rustenburg-Oostbroek, meer parkeerplaatsen in wijk met de hoogste parkeerdichtheid
- Interactieve zebrapaden
- Nationaal Ereveld Den Haag
- Bomen maken de stad: buiten de gebaande paden op zoek naar ruimte voor extra bomen
- Maak het duurzaam, Inspiratie voor een duurzame infrastructuur
- Actieplan Energiearmoede

Energietransitie
 Openbaar vervoer
 Parkeren
 Schone stad
 Dierenbeleid

Rekeningencommissie

Voorzitter **Daniel Scheper**:

De Rekeningencommissie doet onderzoek naar de door het gemeentebestuur opgestelde jaarrekening en het gevoerde beheer. Het secretariaat van de commissie wordt in opdracht van de Griffie uitgevoerd door de Accountantsdienst (GAD).

In 2021 is het onderzoek naar de jaarrekening over 2020 herhaaldelijk in de tijd opgeschoven vanwege uitloop van de accountantscontrole. Naar aanleiding van de bevindingen uit de accountantscontrole moest een addendum op de jaarrekening worden uitgebracht met daarin correcties van substantiële omvang. De bevindingen van de accountant over de gecorrigeerde jaarrekening bleven binnen de daarvoor geldende goedkeuringstolerantie, waardoor uiteindelijk door de accountant een goedkeurende controleverklaring is afgegeven, zowel voor getrouwheid als voor rechtmatigheid. De Rekeningencommissie heeft verslag gedaan van haar werkzaamheden in haar jaarlijkse rapport (**RIS309487**).

In de tweede helft van 2021 heeft de commissie zich onder meer gebogen over een toekomstbestendige positionering van de Accountantsdienst, de voorbereidingen op de Omgevingswet en verbetering van de verantwoording van met name grote projecten en indicatoren.

De raad in cijfers

Raad

- Vergaderingen gemeenteraad: **15**
- Gemiddelde vergaderduur: **11 uur**
- Aantal insprekers in de raad: **194**
- Ingediende burgerinitiatieven: **0**

Instrumenten gemeenteraad

- Initiatiefvoorstellen: **18** ingediend
- Schriftelijke vragen: **551**
- Ingediende amendementen: **101**
- Aangenomen amendementen: **56**
- Ingediende moties: **1064**
- Aangenomen moties: **551**
- Ingediende moties per begroting: **99**
- Aangenomen moties per begroting: **61**
- Mondelinge vragen: **2**
- Interpellaties: **0**
- Actualiteitendebatten: **3**
- Afronding commissiedebatten: **128**

Raadscommissies

- Raadscommissievergaderingen: **131**
- Werkbezoeken/werkvergaderingen raadscommissies: **32**

Communicatie

In 2021 werden de reguliere communicatiemiddelen ingezet, zoals de website, de Stadskrant en social media. Inwoners konden hierop informatie vinden over agenda's en verslagen van raad en commissies en werden uitgenodigd om de vergaderingen live te volgen. Vanwege de coronamaatregelen vergaderde de gemeenteraad het grootste deel van 2021 zonder publiek.

#raad070indestad

In 2021 vertelden raadsleden via de fotoserie #raad070indestad op Facebook, Twitter en Instagram op welk resultaat van de afgelopen raadsperiode ze trots zijn. Zo laten ze inwoners zien op welke onderwerpen de raad iets voor hen kan betekenen en wat de raad voor de stad heeft bereikt. Diverse resultaten kwamen voorbij. Van uitbreiding van het aantal handhavers tot het kwijtschelden van gemeentelijke schulden van 1.300 slachtoffers van de toeslagenaffaire en van steun voor het openluchttheater in het Zuiderpark tot het voorkomen van het bouwen in het groen bij Meijendel.

Haagse Taalstrijd

“Bij de maatregelen die zijn vastgesteld in het convenant ligt de focus op een integrale aanpak van het welzijn van ouderen”. Begrijpt u het ook niet meer? Dan bent u niet de enige. Op vrijdag 23 april 2021 was

de eerste editie van de Haagse Taalstrijd. Drie teams van inwoners, raadsleden en ambtenaren herschreven het Ambtelijk Dictee der Nederlandse Taal naar begrijpelijke zinnen. Vanuit de gemeenteraad deden tien raadsleden en fractievertegenwoordigers mee om te laten zien dat communicatie vanuit de gemeente begrijpelijker kan. Naast de livestream vanuit Studio B is de Haagse Taalstrijd ook uitgezonden op Den Haag TV. De inwoners zijn overigens de Taalhelden van 2021 geworden.

Raad en Daad

Raad en Daad Den Haag is een samenwerkingsproject van het Haags Historisch Museum, ProDemos, Centrum 16•22 en de griffie van de gemeenteraad Den Haag. Doel van dit project is dat elke Haagse basisschoolleerling een keer in de raadzaal is geweest en hoort hoe gemeentepolitiek in z'n werk gaat. In 2021 hebben door de

Corona-maatregelen scholen geen gebruik kunnen maken van het lesprogramma. Wel is er een promotiefilmpje gemaakt zodat direct weer klassen geworven kunnen worden als de lessen en bezoeken aan de gemeenteraad weer mogelijk zijn.

Opkomstbevordering

Vanaf de tweede helft van 2021 is een start gemaakt met de voorbereidingen voor de opkomstbevordering voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022. Raadsvoorlichting is hier nauw bij betrokken. Zo bereidt zij samen met politieke partijen de stemhulp Stemwijzer en Kieskompas voor.

Kindervragenuur

In de week van de kinderrechten in november 2021 stond het eerste Kindervragenuur gepland. Kinderen denken graag mee aan oplossingen voor problemen in hun leefomgeving. Tijdens het kindervragenuur kunnen leerlingen vragen stellen aan de burgemeester, wethouders en raadsleden. Hierdoor worden leerlingen betrokken bij de politiek en krijgen zij een stem in de raad. Bovendien sluit het kindervragenuur mooi aan op bestaande lesprogramma's voor leerlingen. Helaas moest vanwege strengere Corona-maatregelen het Kindervragenuur op het allerlaatste moment afgeblazen worden. In 2022 zal opnieuw een Kindervragenuur worden georganiseerd.

De griffie

De raad krijgt ondersteuning van de medewerkers van de griffie. De griffie bereidt de vergaderingen voor, stuurt alle raadsvoorstellen en andere ingekomen stukken rond en zorgt ervoor dat de vergaderingen goed verlopen. De griffier geeft leiding aan de griffie, is eerste adviseur van de gemeenteraad en ondersteunt de burgemeester in zijn rol als voorzitter van de raad.

Lilianne Blankwaard-Rombouts
Griffier

Dinah Marijnan**
Secretaris commissie Bestuur

Jaap van Oeveren
Plaatsvervangend griffier

Kirsten Büchner
Secretaris commissie Leefomgeving

Neeltje Otto
Coördinator Bedrijfsbureau Griffie

Mirela Nistor Aioanei
Secretaris commissie Leefomgeving

Veronie Smeulders
Coördinator raads- en commissiezaken

Kees Stassen
Secretaris commissie Ruimte

Linda van Maanen
Coördinator raads- en commissiezaken

Sushil Goedan
Secretaris commissie Ruimte

Jolanda van der Salm
Sr. medewerker raads- en commissiezaken

Joost Kempers
Secretaris commissie Samenleving

Sharita Marapin
Medewerker raads- en commissiezaken

Zaineb Somra
Secretaris commissie Samenleving

Carla van der Woude
Secretaris commissie Bestuur

Claudia Buitenhek***
Raadsvoorlichter

Mehmet Yucel*
Secretaris commissie Bestuur

Lars de Groot ****
Raadsvoorlichter

* 1 november in dienst bij Griffie.

** 1 december raadsvoorlichter.

*** Werkzaam bij de griffie tot eind maart 2021.

**** Werkzaam bij de griffie tot 1 december 2021.